

TOOLS VOOR OMGEVINGS- MANAGEMENT, COMMUNICATIE & PARTICIPATIE

Whitepaper voor omgevingsprofessionals

© Monique Broekhoff

Versie: 10 januari 2025

Beste omgevingsprofessional,

Opdrachtgevers en deelnemers aan mijn trainingen vragen mij vaak om tips voor praktische hulpmiddelen voor hun omgevingsproces. Een lastige vraag, omdat er steeds meer tools op de markt komen en ik zelf niet met allemaal ervaring heb. Bovendien spreek ik als onafhankelijke professional liever geen voorkeur uit.

Om je toch een idee te geven van de verschillende mogelijkheden om jouw werk te ondersteunen en te verbeteren, heb ik in dit document een overzicht van tools gemaakt. De informatie heb ik gebaseerd op teksten die ik heb ontvangen van aanbieders en/of heb gevonden in openbare bronnen, zoals websites.

Hiermee wil ik een bijdrage leveren aan het verder professionaliseren van ons vakgebied. Tools kunnen ons werk immers helpen in de – soms chaotische – interactie met onze omgeving. Denk bijvoorbeeld aan:

- Het structureren van inbreng uit de omgeving, waarmee we belangen kunnen wegen en zorgen en wensen kunnen duiden
- Het maken van strategische keuzes én het ontwikkelen van een praktische aanpak
- Het transparant en navolgbaar maken van processen
- Het stimuleren van co-creatie
- Het werken aan joint fact finding en begrijpelijk maken van complexe materie
- Het beter samenwerken tussen omgevingsmanagers, communicatieadviseurs en participatieprofessionals binnen één of meerdere projecten/programma's
- Het bewaken van deadlines

En nog veel meer!

Ik heb geprobeerd de informatie zo objectief mogelijk te beschrijven. Is me dat op sommige plekken niet goed genoeg gelukt, missen er nog tools of kloppen omschrijvingen niet helemaal? Laat het me weten! Het mooie van een whitepaper is namelijk, dat ik zonder al te veel moeite een nieuwe versie kan publiceren.

Hartelijke groeten,
Monique Broekhoff

www.onswitch.nl

De BouwApp

De BouwApp is een handige app voor heldere communicatie met de omgeving tijdens een project. Projectteams kunnen omwonenden en andere betrokkenen eenvoudig informeren en betrekken. Met een tijdlijn vol updates, foto's, video's en documenten blijft iedereen op de hoogte van de voortgang. De app heeft extra functies zoals enquêtes en een kaart om inbreng vanuit de omgeving te verzamelen. Daarnaast maakt een ingebouwde chat direct contact met de omgevingsmanager mogelijk. Samen zorgen deze tools voor een 24/7 betrokken projectomgeving, waarbij communicatie en participatie centraal staan.

www.debouwapp.nl

Dialog

Dialog is een gebruiksvriendelijk platform voor omgevingsmanagement, communicatie en participatie. Dialog helpt je bijvoorbeeld een omgevingsanalyse te maken, waarin je de belangen, zorgen en wensen van belanghebbenden in kaart brengt. Hiermee kan je een goed onderbouwde omgevingsstrategie maken, en gericht de juiste middelen inzetten op het juiste moment. Het platform ondersteunt elke stap in het participatieproces, van planvorming tot vergunningaanvraag. Alle data worden centraal verzameld, verwerkt en geanalyseerd. Dit maakt het omgevingsproces overzichtelijk, transparant en navolgbaar. Tegelijkertijd waarborgt het platform de veiligheid van persoonsgegevens.

www.getdialog.io

Gebiedsparticipatie Platform (The Imagineers)

Het Gebiedsparticipatie Platform is een visuele tool die veranderingen in de leefomgeving inzichtelijk en begrijpelijk maakt voor alle betrokkenen. Hierdoor kunnen zij zich een onderbouwde mening vormen over een project, en de dialoog daarover aangaan. Met functionaliteiten zoals 360-graden visualisaties, interactieve online rondleidingen, kaart- en beeldgestuurde enquêtes, VR-weergaven en een vraag- en antwoordmogelijkheid, is het Gebiedsparticipatie Platform een uitgebreide tool om stakeholders actief te betrekken. Het platform helpt organisaties voldoen aan de eisen van de Omgevingswet en transformeert belanghebbenden tot actieve participanten in het project.

www.theimagineers.com

Gemeentepeiler

Gemeentepeiler is een gebruiksvriendelijke tool waarmee gemeenten snel en eenvoudig de mening van inwoners kunnen verzamelen via korte peilingen. Inwoners kunnen zonder registratie deelnemen, wat zorgt voor een breed bereik. Het platform biedt gemeenten inzicht in thema's zoals duurzaamheid, veiligheid en mobiliteit, en maakt het delen van resultaten met bewoners eenvoudig. Voordelen zijn onder andere doorlopende communicatie, gerichte inzichten en ondersteuning bij wervingsactiviteiten. Het platform is zeer geschikt voor gemeenten die snel input willen verzamelen en inwoners willen betrekken bij besluitvorming. De tool is beschikbaar voor gemeenten in zowel Nederland als België.

www.gemeentepeiler.nl

Go Vocal (voorheen CitizenLab)

Go Vocal is een digitaal participatieplatform ontworpen om besluitvorming inclusiever, participatiever en responsiever te maken – en zo de lokale democratie te versterken. Het platform stelt gemeenten, woningcorporaties en omgevingsmanagers in staat om hun doelgroepen te betrekken via verschillende methoden met één centraal platform. Bovendien helpt Go Vocal het projectbeheer efficiënter te maken en de analyse van bijdragen en daarmee ook de besluitvorming te verbeteren. Het platform werkt wereldwijd met meer dan 500 overheden en organisaties, waarvan ruim 70 in Nederland.

www.govocal.com

Maptionnaire

Met Maptionnaire kan je participatie volledig integreren in de fysieke leefomgeving. Dankzij interactieve kaarten, GIS-ondersteuning en locatiegerichte tools combineer je abstracte doelen met concrete locaties. Dit platform biedt bewoners en belanghebbenden een centrale rol, waarbij complexe vraagstukken visueel en samen worden opgelost. Met functies zoals budgetteringselementen, polls en discussietools levert Maptionnaire inzichten die leiden tot duurzame beslissingen, meer draagvlak en minder weerstand. Met Maptionnaire versnel je processen, verbeter je communicatie en betrek je alle stakeholders op een innovatieve manier.

www.maptionnaire.com

Mett

Mett wil werken aan toekomstgerichte participatie en communityvorming door de kloof tussen publieke organisaties en hun doelgroep te verkleinen. Het platform, waarop al 450 websites draaien, biedt gebruiksklare bouwblokken en paginasjablonen om eenvoudig een participatiewebsite te bouwen die aansluit bij jouw huisstijl en behoeften. Het platform biedt interactieve tools, zoals stemmogelijkheden, interactieve kaarten en feedbackfunctionaliteit om aan de betrokkenheid van je doelgroep te werken en gemeenschappen te versterken. Mett biedt integraties met o.a. PraatMee, BouwApp, Maptionnaire en LaPosta. Mett voldoet aan alle strenge overheids-eisen: toegankelijkheid, internet.nl, ISO, NEN, BIO. Geschikt voor professionals bij overheden, projectontwikkelaars, bouwbedrijven en maatschappelijke initiatieven

www.mett.nl

OpenStad

OpenStad biedt een open source platform waarmee je eenvoudig interactieve websites kunt maken voor participatieprojecten. Het platform bevat widgets die inwoners op een interactieve manier meer invloed en zeggenschap geven over wat er in hun stad of dorp gebeurt. Denk bijvoorbeeld aan een online stemtool, manieren om plannen in te sturen, een tool waarmee bewoners budget kunnen toewijzen aan plannen voor het gebied en een keuzewijzer voor complexe openbare ruimteprojecten. Ook kun je deze widgets embedden op een andere webpagina, zoals de website van een (lokale) overheid. De OpenStad participatie-software is open-source ontwikkeld met gemeenschapsgeld en is beschikbaar voor iedereen die er gebruik van wil maken.

www.openstad.org

Parolo

Parolo helpt planmakers waarde te creëren met inbreng uit de omgeving. Deze participatietool biedt omwonenden bij elke woningbouwontwikkeling de mogelijkheid hun zorgen, wensen en ideeën in te brengen. Vaak is participatie ook een verplicht onderdeel om een vergunning te krijgen. Betrokkenheid en consensus leiden ertoe dat vergunningen eerder worden afgegeven. De tool kan eenvoudig geplaatst worden binnen projectwebsites, in de eigen huisstijl. Vervolgens communiceer je gestructureerd en centraal met participanten. In het dashboard heb je overzicht over de status van het project, hoe vaak documenten zijn bekeken en wie er gereageerd heeft. Met een druk op de knop draai je een participatieverslag uit.

www.parolo.nl

Participatietool (Ad Fontem)

Ad Fontem heeft in 2024 de Participatietool ontwikkeld. Deze tool is gestoeld op zowel de impact als de speelruimte van een ontwikkeling. De impact bepaalt men door te kijken naar de maatschappelijke, ruimtelijke en sociaaleconomische effecten van een ontwikkeling. Daarnaast is de speelruimte van belang: is er op hoofdlijnen ruimte voor de wensen van participanten of zit de ruimte juist in de details? Wanneer beide factoren ingeschaald zijn, kiest men eenvoudig een geschikte werkvorm. Door een passende werkvorm te kiezen kan participatie van grote meerwaarde zijn voor de ontwikkeling. De tool is eenvoudig te gebruiken door zowel particulieren als door overheden en zakelijke partijen.

www.ad-fontem.nl

PraatMee

PraatMee is een online participatietool die overheden, adviesbureaus en aannemers ondersteunt bij het betrekken van inwoners en ondernemers bij ruimtelijke ordeningsprojecten. Met een gebruiksvriendelijke app kunnen bewoners eenvoudig hun reacties en ideeën delen via een interactieve kaart, wat bijdraagt aan het creëren van draagvlak voor projecten en beleidsplannen. De tool faciliteert locatiegerichte burgerinspraak en is breed inzetbaar voor diverse toepassingen, zoals mobiliteitsplannen, natuurbeheer en wijkontwikkelingen. PraatMee is ontwikkeld met aandacht voor eenvoud en toegankelijkheid, waardoor participatie voor iedereen mogelijk wordt gemaakt.

www.praatmee.nl

QandR

QandR wordt vaak ingezet bij participatietrajecten, maar kan ook worden gebruikt bij interne bijeenkomsten met meerdere stakeholders, waarbij verschillende belangen en perspectieven helder in kaart moeten worden gebracht. Het platform fungeert als een interactieve praatplaat waaraan deelnemers eenvoudig via hun mobiele telefoon informatie kunnen toevoegen. QandR helpt om in een groepsgesprek meningen te visualiseren, waarbij ook twijfels zichtbaar zijn. En het visuele overzicht maakt het ook weer makkelijk om nuances in de dialoog aan te brengen. Doordat alles wordt gevisualiseerd, is het maken van een follow-up rapport na afloop van het gesprek een fluitje van een cent.

www.qandr.eu

Qfact

Het Qfact platform biedt een integrale oplossing voor omgevingsmanagement en participatie. Van het informeren van stakeholders tot het beheren van de communicatie en het vergroten van de betrokkenheid: Qfact brengt alles samen op één centrale plek. Zo houd je grip op je projecten, bespaar je tijd als omgevingsmanager en versterk je de samenwerking met alle betrokken partijen. De software is geschikt zowel tijdens de participatie als tijdens de uitvoering, op eenvoudige én complexe projecten.

www.qfact.nl

Smarticipatie

Smarticipatie maakt participatie makkelijk. Het platform biedt een methode voor gebiedsgerichte participatie, gericht op inzicht en draagvlak. Met tools zoals Maptionnaire en de MapTable breng je complexe vraagstukken visueel en helder in kaart. Door interactieve responskaarten en slimme analysetools betrek je bewoners en stakeholders direct bij besluitvorming, terwijl je tijd bespaart en transparantie waarborgt. Deze digitale aanpak maakt het mogelijk om sneller en effectiever samen te werken aan duurzame oplossingen voor wijkplannen, mobiliteit of de energietransitie. Smarticipatie combineert innovatie met praktische toepasbaarheid.

www.smarticipatie.nl

Solv

Solv is een softwaretool voor complexe projecten met meer dan honderd stakeholders, in o.a. infrastructuur, regio-ontwikkeling en beleid. Solv kan duizenden documenten, zoals rapporten en openbare consultaties, snel analyseren dankzij krachtige AI-algoritmes. Ook kunnen eigen data, zoals gesprekken, workshops of interviews, eenvoudig worden geüpload in tekst- of audiovorm. Solv verwerkt deze gegevens en zet kwalitatieve informatie zoals waarden, prioriteiten en interesses om in scores. Elke stakeholder krijgt een specifieke positie in een virtuele stakeholder-space. Solv berekent hoe stakeholders zich verhouden tot specifieke projectelementen of acties. Dit maakt relaties en spanningen inzichtelijk, voorspelt weerstand of steun, en helpt projecten efficiënt te sturen.

www.solv.world

SOM SET

SOM SET is een online platform voor strategisch omgevingsmanagement (SOM). Het helpt gebruikers om omgevingsanalyses te maken, grip te houden op informatie, deadlines te bewaken en slim samen te werken. Met je juiste gebruikersrechten kan iedere projectmedewerker vanaf elke locatie – met laptop, smartphone of tablet – analyses bijwerken, gespreksverslagen inzien en kennis delen. Je ziet wie aan welke actie werkt, en op welk issue en bij welke stakeholder vooruitgang is geboekt. Ook is het makkelijk om automatisch rapportages te genereren in PDF, Word of Excel.

www.somset.nl

Stakeholder Journey

Stakeholder Journey is een methode voor omgevingsonderzoek voor gevoelige projecten, van planfase tot uitvoering. Met behulp van AI wordt input van betrokkenen gecategoriseerd. Daarmee is het mogelijk de perceptie van stakeholders tijdens het hele proces te volgen. De methode geeft stakeholders een stem, ook degenen die zich niet zo snel laten horen. Je hebt direct inzicht in wie, wanneer en waarover ontevreden, tevreden of zeer tevreden is en je kunt direct ingrijpen als dat nodig is. Je ontvangt slimme tips van meedenkers in het gebied, krijgt overzichtelijke rapportages per stakeholder, en per meetmoment.

www.stakeholderjourney.nl

Swipocratie

Swipocratie is een toegankelijke methode om moeilijk bereikbare en laagbetrokken doelgroepen, zoals jongeren, te betrekken. De app maakt gebruik van een Tinder-achtige interface; doelgroepen swipen tussen beelden die hen meer of minder aanspreken. Zo kunnen op een toegankelijke manier snel peilingen worden uitgevoerd. De peiling en bijbehorende campagne worden in co-creatie met de opdrachtgever en deelnemers ontworpen. Vervolgens kunnen gebruikers binnen enkele minuten 35 vragen stellen, aansluitend bij het dagelijks leven en de belevingswereld van de doelgroep. Swipocratie is een laagdrempelig, democratisch instrument dat voor een brede doelgroep uitnodigt tot deelname.

www.swipocratie.nl

Synthetron

Met Synthetron krijgen kleine en grote groepen (tot 1.000 deelnemers per sessie) met één klik toegang tot een online platform. Hier delen zij hun meningen en ideeën, beoordelen die en bouwen er samen real-time op voort. Synthetron gebruikt een speciaal algoritme om de meest kansrijke ideeën eruit te lichten. Doordat deelname anoniem is, durven deelnemers zich vrij uit te spreken. Dit verbetert de diepgang van de dialoog, in negen talen. Deelnemers voelen zich gewaardeerd en betrokken, en opdrachtgevers krijgen snel de input waar zij mee verder kunnen.

www.synthetron.com

XKP Project Atlas

XKP Project Atlas ondersteunt projectteams bij het organiseren en delen van projectinformatie zodat stakeholders deze op een eenvoudige en toegankelijke manier kunnen vinden en begrijpen. Mogelijkheden zijn o.a.:

- Versnipperde informatie wordt samengebracht op één centrale plek
- Complexe informatie wordt vertaald naar overzichtelijke themakaarten, heldere visualisaties en duidelijke uitleg
- Stakeholders kunnen op elk device vanuit een overzicht inzoomen op specifieke projectlocaties, waarmee ze de informatie filteren die voor hen relevant is
- Met de participatiemodule kan het projectteam stakeholders om feedback vragen

www.xkpprojectatlas.com

Youmee®

Met de interactieve app van Youmee kunnen organisaties inwoners, medewerkers, leden, studenten en andere stakeholders laagdrempelig betrekken bij (omgevings-) vraagstukken. Het platform wordt gebruikt om te luisteren, onderzoek uit te voeren, ideeën op te halen, standpunten af te wegen, terugkoppeling te geven en om samen te evalueren. Deelnemers kunnen anoniem meedoen, wat ruimte biedt voor afwijkende standpunten. Door de opzet van Youmee wordt snel duidelijk waar draagvlak voor is. Het werkt asynchroon, wat het bereik vergroot. Youmee ondersteunt een transparant, gelijkwaardig en inclusief proces, waardoor organisaties betere plannen kunnen maken met meer draagvlak. Youmee is beschikbaar zowel als app als online.

www.youmee.nl

Even voorstellen

Monique Broekhoff (1969) is gespecialiseerd in strategisch omgevingsmanagement (SOM), omgevingscommunicatie (COM) en verandertrajecten. Ze werkt ruim 25 jaar als zelfstandig adviseur en trainer voor grote bedrijven, ministeries, provincies, gemeenten, politie, woningcorporaties, waterschappen, netbeheerders, faunabeheereenheden en natuurorganisaties. De laatste jaren maakt zij zich sterk voor de toegevoegde waarde van communicatie in omgevingsprocessen. Ze geeft trainingen SOM-COM, leidt co-trainers op, ontwikkelt serious games en begeleidt implementatietrajecten voor organisaties die meer omgevingsgericht willen werken. In december 2023 verscheen haar boek **Omgevingscommunicatie en Participatie, een praktisch stappenplan**.

Meer weten? Zie www.onswitch.nl

Samen met **Gonda Duivenvoorden** geeft Monique de 6-daagse Leergang Omgevingscommunicatie & Participatie en incompany trainingen voor woningcorporaties, waterschappen, ministeries, provincies, gemeenten, NGO's en commerciële organisaties. Zie www.vandewijz.nl voor meer informatie en actuele data.

